

TÜED

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ

AYLIK HABER BÜLTENİ

YIL: 18

SAYI: 210

MAYIS 2020

Kazım ERGÜN:

“Sosyal Güvenlik Hakları,

Toplumun Ekonomik ve

Sosyal Sigortası Olarak Görülmeli”

Sosyal Güvenlik Haftası'nı kutlayan TÜED Genel Başkanımız Kazım Ergün, sosyal güvenlik haklarının korunması ve geliştirilmesi için mücadele verdiklerini belirterek; “Çalışma hayatının sonunda elde edilen ve kutsal bir hak olan emekliliğin korunması ve geliştirilmesi, sosyal devlet olmanın da bir yükümlülüğü olarak görülmelidir” dedi.

Devamı 2. sayfada

19 Mayıs

Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramımız Kutlu Olsun...

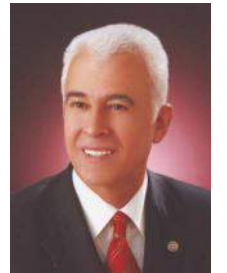
TÜED GENEL YÖNETİM KURULU

ZORLUKLARI BİRLİKTE AŞACAĞIZ...

Türkiye, Koronavirüs salgını ile birlikte ekonomik ve sosyal hayatta zorluklar ile karşılaşmıştır. Hayatın durma noktasına geldiği salgın döneminden çıkılması için öncelikle destek paketi açıklanmış, geçim zorluğu yaşayan hanelere yardımlar yapılmıştır. Evde kal çağrılarına uyulmuş, sağlık sistemine destek olunmuştur. Bütün dünyayı etkisi altına alan salgın ile mücadelede, başta doktorlarımız olmak üzere büyük bir özveride bulunan ve görevlerini yapan sağlık ordumuza minnet borçluyuz.

Türkiye, salgın döneminde dayanışma ve kurallara uymada örnek bir tutum sergilemiştir. Kurumların ve kişilerin dayanışma içinde hareket etmesi ve ödeme gücü olmayanlara yardım elinin uzatılması, örnek bir davranış olmuştur.

BAŞYAZI

Devamı 3. sayfada

**Kazım ERGÜN
Genel Başkan**

Kazım ERGÜN: Sosyal Güvenlik Hakları, Toplumun Ekonomik ve Sosyal Sigortası Olarak Görülmeli

Sosyal Güvenlik Haftası nedeniyle bir açıklama yapan; Türkiye Emekliler Derneği Genel Başkanımız Kazım Ergün, emekli aylıklarının insanca yaşamaya yetecek bir seviyede olması gerektiğine dikkat çekerek, aylıklarının hesaplanmasında ve artışında oluşan eşitsizliklere kalıcı bir çözüm getirilmesini istedi.

Sosyal Güvenlik Haftası'nı kutlayan TÜED Genel Başkanımız Kazım Ergün, sosyal güvenlik haklarının korunması ve geliştirilmesi için mücadele verdiklerini belirterek, şunları söyledi:

"Çalışma hayatının sonunda elde edilen ve kutsal bir hak olan emekliliğin korunması ve geliştirilmesi, sosyal devlet olmanın da bir yükümlülüğü olarak görülmelidir. Anayasamızda; emeklilik ve sağlık gibi temel insan hakları güvence altına alınmasına rağmen, sosyal güvenlik mevzuatında yapılan değişiklikler, emekli aylığına hak kazanma koşullarında ve emekli aylıklarının hesaplanmasında dönemsel eşitsizliklere neden olmuştur.

Emekli aylığına hak kazanma koşullarında ve aylıkların hesaplanmasında bir bütünlüğün kurulamaması nedeniyle, emekli aylıkları farklılaşmıştır. Emekli olunan tarihe bakılmaksızın, prim kazançları ve prim ödeme gün sayıları eşit olan sigortalılara, eşit aylık bağlanması temel ilke olmalıdır.

Emekli aylıklarında eşitliğin sağlanması için İNTİBAK yapılmalıdır. 6283 sayılı Kanunla 2000 öncesi emeklilere yapılan intibakın, 2000 sonrasında emekli olanlara uygulanmaması önemli bir eksiklik olmuş, emeklilerimizin büyük bir kısmı mağdur kalmıştır. 2000 sonrasında emekli olanların intibaklarının yapılması için Hükümetimize çağrımızı, bir kez daha tekrarlıyoruz ve talep ediyoruz.

Taban emekli aylığı hesaplanma sistemi yeniden belirlenmelidir. 2000 öncesi emeklilerin taban aylıklarıyla, 2000 sonrası emekli olanlara uygulanan taban aylıklar arasında büyük bir fark bulunmaktadır. SSK ve Bağ-Kur sigortalıları taban emekli aylıkları asgari ücret seviyesine yükseltilmelidir. Nisan 2020 itibarıyla 1.500 TL'ye yükseltilecek en az emekli aylığı uygulaması, olumlu bir gelişme olmakla beraber yeterli bir düzenleme olmamıştır. Burada yapılan iyileştirme önemli olmakla birlikte, emekli zamlarının da belirlenen taban aylıkların üzerine yapılması sağlanmalıdır.

Emeklilik ve sağlık hizmetlerinin korunması ve geliştirilmesi, ülkemizin en temel göstergesi olarak

değerlendirilmelidir. Ülkemizin refahı ve gelişmişlik seviyesi, sosyal güvenlik haklarıyla ölçülmelidir.

Katkı payları, emeklilerimizin ödeme gücünü zorlamakta ve sağlık hakkını riske etmektedir. Bu nedenle, katkı paylarından emekliler muaf tutulmalıdır.

Emeklilerimiz zorunlu harcamalarında yüzde 8-18 arasında değişen Katma Değer Vergisi (KDV) ödemektedir. Vergi iadesinin kaldırılmasıyla birlikte emeklilerimiz hak kaybına uğramıştır. Bu nedenle, vergi iadesi yerine getirilen yüzde 4-5 ek ödeme oranları yüzde 8-10'a yükseltilmelidir.

Ülkemizin ve bütün dünyanın içinden geçmekte olduğu zorlu pandemi sürecinde, açıkça anlaşılmıştır ki; ülkelerin en önemli gelişmişlik göstergesi, Sosyal Güvenlik sistemleridir. Birlik ve dayanışmanın da en güzel örneklerini sergileyen, bilhassa yaşlılarına verdiği değerle ve korumacılığıyla dünya gündemine oturan Türkiye, herkesi kucaklayan ve ayırım gözetmeksizin ücretsiz tedavi imkanı sunan sosyal güvenlik sistemiyle de, sosyal devlet anlayışına somut bir örnek sergilemiştir.

Koronavirüs salgını ile mücadelede başarılı bir sınav verilmiştir. Sağlık sistemimizdeki başarı, ortak gururumuz olmuş ve sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde kamunun önemi bir kez daha öne çıkmıştır. Sağlık boyutunda başarının mimarları olan başta doktorlarımız olmak üzere, tüm sağlık çalışanlarımızı tebrik ediyor, gönülden kutluyoruz.

Diğer taraftan; bu süreçte Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığımız da büyük bir özveriyle çalışarak, emeklilerimizin sorunlarının çözümü boyutunda üzerine düşen görevleri layıkıyla yerine getirmiş; ikramiye ve emekli aylıklarının ödemelerinin öne çekilmesi ile birlikte en az aylık ödemesinin 1000 TL'den, 1500 TL'ye yükseltilmesini sağlamış ve ayrıca, tedavisi sürmekte olan vatandaşlarımızın rapor sürelerini uzatarak mağduriyetlerini önlemiş, ilaç geri ödeme kapsamını da genişleterek önemli uygulamalara imza atmışlardır. Bu nedenle; başta sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere; Türkiye Büyük Millet Meclisimize, Hükümetimize; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımız ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanımıza, Yönetim Kurulu Üyelerimize ve bütün SGK yetkilileri ile çalışanlarımıza, hiçbir aksaklık yaşanmadan sistemin çalışmasını sağladıkları için sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Emeklisinin mutlu yaşadığı bir ülke dileğiyle, Sosyal Güvenlik Haftası kutlu olsun."

ZORLUKLARI BİRLİKTE AŞACAĞIZ...

Salgın döneminde Hükümetin aldığı kararlar ve çıkarılan kanunlarla, işletmelerin ayakta kalmasına ve istihdamın korunmasına çalışılmıştır. Kısa çalışma ve ücretsiz izin uygulamasıyla istihdam korunurken, ücret ödemeleri arasında eşitlik sağlanamamıştır. Özellikle de "nakdi ücret ödemesi"nin günlük 39,24 TL olarak belirlenmesine işçi konfederasyonlarından itirazlar gelmiştir. 17 Nisan 2020 itibarıyla üç ay süreyle işçi çıkarma yasağının uygulanması ve gerektiğinde uzatılması en önemli bir karar olmakla birlikte, ücretsiz izine ayrılanlara yetersiz bir ödemenin yapılması, bu kapsamda olanlar gelir kaybı yaşamıştır.

İşsizlik sigortası ödeneği, işten çıkarılanlara yapılan bir ödemedir. İşsizlik sigortası ödeneğinden yararlanmak için son üç yılda 600 gün prim ödeme koşulunun aranması yüksek bulunmuştur. Kısa çalışmadan yararlanan işçi sayısının artması için son üç yılda prim ödeme gün sayısının 450'ye çekilmesi, tek başına istihdamı korumaya yetmemiştir. İstihdamı korumaya yönelik ikinci tedbir olarak işten çıkarma yasağının getirilmesi olumlu bir gelişme olmakla birlikte, ücretsiz izinde olanlara yapılan ücret ödemeleri düşük kalmıştır.

Çalışan emeklilerimizin sağlanan desteklerden yararlandırılmaması, eksik bir düzenleme olmuştur. 17 Mart 2002 itibarıyla işten çıkarılan veya 17 Nisan 2020 sonrasında ücretsiz izine ayrılan emeklilerimizin nakdi ücret desteğinden yararlandırılmaması, eşitlik kurallarına aykırı bir karar

olmuştur. Bu kapsamda olan emeklilerimizin taleplerini yetkili makamlara iletmemize rağmen, yaşanan mağduriyetlere çözüm bulunmamıştır.

Salgından en büyük zararı hizmet sektörü görmüş ve kapanan işyerlerinde istihdamın korunmasına çalışılmıştır. 2020 Mart, Nisan ve Mayıs dönemini kapsayan vergi ve sigorta prim ödemelerinin yılın son üç ayına ertelenmesi, kısmen rahatlama olmuştur. Esas olan, işletmeleri ayakta tutacak ve istihdamı koruyacak teşvikler yapılmalıdır.

Emekli aylıklarındaki kayıplar nedeniyle en az ödemenin 1.500 TL'ye yükseltilmesi, bu kapsamda olan emeklilerimiz için bir katkı sağlamıştır. Türkiye Emekliler Derneği, taban emekli aylığının asgari ücret seviyesine yükseltilmesini talep etmektedir. Açlık ve yoksulluk göstergeleri ve emeklilerimizin zorunlu harcamaları dikkate alınmalı ve sosyal güvenlik sistemimiz bir bütün olarak değerlendirilmelidir.

2000 sonrasında emekli olanların aylıklarındaki eşitsizliklere intibak yapılarak çözüm getirilmelidir. Emekli olunan tarihlere bakılmadan prim kazançları ve prim ödeme gün sayıları eşit olanların aylıkları eşitlenmelidir. Nimet/külfet dengesi böyle sağlanır.

Sosyal güvenliğin temel ilkesi eşitliktir. Anayasamızın 10. maddesinde kanunlar önünde herkesin eşit olduğu güvence altına alınmıştır. Bu nedenle, sosyal güvenlik mevzuatımız ve uygulamaları eşitlik üzerine oluşturulmalıdır. Emeklisi mutlu bir ülke olmanın gururunu birlikte yaşayalım.

Baştarafı
1. Sayfada

BAŞYAZI

Kazım ERGÜN
Genel Başkan

**Sosyal güvenlik
mevzuatımız
ve uygulamaları
eşitlik üzerine
oluşturulmalıdır.**

**Emeklisi
mutlu bir ülke
olmanın gururunu
birlikte yaşayalım.**

**Türkiye Emekliler Derneği
Genel Mali Sekreterimiz ve
Tarsus Şube Başkanımız
Ömer Kurnaz,
geçtiğimiz hafta
rahatsızlanarak kaldırıldığı,
Kudret International
Hospital'da bir operasyon geçirdi.**

**Oğlu Prof. Dr. Süleyman Can KURNAZ
(Sakarya Üniversitesi Mühendislik
Fakültesi Öğretim Üyesi)
ile kızı Görsev Küçükçoban
(Fizik Öğretmeni)
Ömer Kurnaz'a tedavi
sürecinde refakat ettiler.**

Başarıyla gerçekleştirilen operasyonun ardından konuşan Kurnaz; "Tedavim süresince beni hiç yalnız bırakmayan ve en büyük moral desteğim olan Genel Başkanımız sayın Kazım ERGÜN'e, Genel Merkez Yönetimi'ne, çalışanlarına ve Şube Başkanlarımız ile bütün TÜED camiamıza, Kudret Hastanesi yönetimine, doktorlarına ve çalışanlarına teşekkür ediyorum" dedi.

Biz de TÜED Haber Bülteni olarak, Genel Mali Sekreterimiz sayın Ömer KURNAZ'a, Allah'tan acil şifalar diliyor ve en kısa zamanda sağlığına kavuşmasını temenni ediyoruz...

Başarıyla gerçekleştirilen operasyonun ardından hızla sağlığına kavuşmaya başlayan Genel Mali Sekreterimiz sayın Ömer Kurnaz'a ve kıymetli ailesine geçmiş olsun dilekelerimizi sunuyor, acil şifalar temenni ediyoruz...

**TÜED / TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ
GENEL YÖNETİM KURULU**

TÜED GENEL BAŞKANIMIZ KAZIM ERGÜN BAŞKENT GAZETESİNİN SORULARINI YANITLADI:

“Sağlıkta katkı paylarının kaldırılmasını istiyoruz...”

Türkiye Emekliler Derneği Başkanı Kazım Ergün, Kovid-19 salgınından her kesim gibi emeklilerin de etkilendiğini belirtti. Başkent'in sorularını yanıtlayan Ergün, emeklilerin son süreçte yaşadığı sıkıntıları anlatırken, “Emekliler, aylıklarda oluşan farklılıklara çözüm getirilmesi için emekli aylığı hesaplama kriterlerinin değiştirilmesini; emekli olunan tarihlere bakılmaksızın prim kazançları ve prim ödeme gün sayıları eşit olanlara eşit aylık bağlanmasını, sağlık hizmetinin alınmasında katkı paylarının kaldırılmasını ve vergi iadesi karşılığı olarak ödenen yüzde 4-5 arasında değişen oranların en az yüzde 10'a yükseltilmesini talep etmektedir.” diye konuştu.

7244 sayılı Kovid-19 salgınının ekonomik ve sosyal hayata etkilerinin azaltılmasına ilişkin kanun ile ilgili neler düşünüyorsunuz?

Hükümet; salgının etkilerini en aza indirmek için paketler açıklıyor. 7244 sayılı Kanun, 17 Nisan 2020 itibariyle yürürlüğe girdiğinden üç ay süreyle iş güvencesi sağlandı ve bu dönemde işverenlerin işçileri ücretsiz izne ayırmaları getirildi. Burada, işçinin rızası olmadığından, işverenin tek taraflı olarak ücretsiz izin tercih hakkını ayrımsız yapması gerekir. Bu gerçeği uygulamada göreceğiz. 15 Mart 2020 itibariyle işten çıkarılanlardan, işsizlik sigortası ve kısa çalışma ödeneğine hak kazanamayanlar ile 17 Nisan 2020 itibariyle ücretsiz izne ayrılanlara aylık 1177 TL destek ödenmesine işçi konfederasyonlarının haklı itirazlarına rağmen, sonuç değişmedi. Nakdi ücret desteği, kısa çalışma ödeneğine göre düşük kaldı. Örneğin, asgari ücret alan bir işçiyle asgari ücretin kat kat üzerinde aylık alanlara tek bir ödeme yapılması yerine, kısa çalışma kriterlerine göre ödemesi yapılırdı daha adil bir uygulama olurdu. Burada en büyük engel olarak her bir işçinin son üç yılda 450 gün

prim ödeme koşulu aranmasıdır. Bu süreçte prim ödeme koşulu aranmadan, her bir çalışana, ücretine göre kısa çalışma ödeneği uygulanabilirdi. Bunun maliyeti hesaplandığından, 7244 sayılı Kanun kriterleri tercih edildi.

NAKDİ DESTEK

Nakdi destek kısmında emekliler dışarıda bırakılması nelere sebep olmuştur?

Çalışma hakkı, anayasamızda güvence altına alınmıştır. Hükümetin, nakdi destek ödemesinde aylık almamayı kural haline getirilmesi, eşitliği bozmuş ve çalışan emekliler mağdur etmiştir. Tasarı aşamasında taleplerimizin bildirilmesine rağmen, Hükümet kendi tasarrufunu değerlendirdi.

Emeklilerin Kovid-19 sürecinde yaşadıkları sıkıntılar nelerdir?

Emekliler, aylıklarda oluşan farklılıklara çözüm getirilmesi için emekli aylığı hesaplama kriterlerinin değiştirilmesini; emekli olunan tarihlere bakılmaksızın prim kazançları ve prim ödeme gün sayıları eşit olanlara eşit aylık bağlanmasını talep etmektedir. Türkiye Emekliler Derneği, emekli aylıklarında eşitliğin sağlanması için intibak yapılmasını ve dönemsel farklılıkların ortadan kaldırılmasını savunmaktadır. 2013 yılında çıkarılan 6283 sayılı Kanunla, 2000 yılından öncesi emeklilerin intibaklarının yapılması, bu kapsamda olan emeklilerin aylıklarında eşitlik sağlandı. 2 milyona yakın emeklilerin aylıklarında 10-380 TL arasında bir iyileştirilme yapıldı. Benzer iyileştirmenin 2000 sonrası

emeklilere de uygulanması için girişimlerimiz devam etmektedir. Bu konuda, sayın Cumhurbaşkanımız bir raporla bilgilendirilmiştir.

Türkiye Emekliler Derneği'nin talebi nedir?

Türkiye Emekliler Derneği, sağlık hizmetinin alınmasında katkı paylarının kaldırılmasını ve vergi iadesi karşılığı olarak ödenen yüzde 4-5 arasında değişen oranların en az yüzde 10'a yükseltilmesini talep etmektedir.

ENGELLİLERİN HAKLARI

**Gazi
AYKIRI**

**Genel
Sekreter**

**Kayseri
Şube
Başkanı**

www.tuedkayseri.org.tr

Engelliler, toplumun sessiz çığığı olarak korunması gereken bir kesimdir. Türkiye Emekliler Derneğı, yaşlı ve engellilerin haklarını savunan ve taleplerini gündeme getiren bir sivil toplum kuruluşudur. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile ortaklaşa projelerimizle, yaşlı ve engelli insanlarımızın sorunları kapsamlı olarak değerlendirilmekte ve çözümler üzerinde durulmaktadır. Yaşlı ve engellisine sahip çıkan toplumların dünyada saygınlıkları artmaktadır.

Yaşlı ve engellilerimizin sahip olduğu hakların kazanılmasında Türkiye Emekliler Derneğı'nin mücadelesi vardır. Hazırlanan ulusal ve uluslararası raporlarımız şura, panel ve toplantılarda değerlendirilmiş ve sorunların çözümüne katkı sağlanmıştır. Sivil toplum kuruluşları, hak aramada temel kurumlardır. Türkiye Emekliler Derneğı, emeklilerimizin ve engellilerimizin sosyal, ekonomik ve hukuksal haklarını savunmaya devam edecektir. Hak aramada temel görevleri olan sivil toplum kuruluşları aynı zamanda demokrasinin de vaz geçilmez unsurlarıdır. Sosyal diyalog, günümüzde sorunları çözmeye temel model olarak görülen bir yaklaşımdır. Bu yönüyle, Türkiye Emekliler Derneğı, hak aramada sorunları diyalog ile çözen bir kuruluştur. Bunun çok örnekleri vardır. 2000 öncesi emeklilerimizin intibaklarının yapılması, taban aylıklara yapılan iyileştirmeler ve seyyan zamlar, dini bayramlar öncesinde yılda iki ikramiye ile promosyon ödemeleri öncelikli sayılacak kazanımlar olarak özetlenebilir.

Engellilerin toplum içinde saygınlıklarının artması ve çalışma hayatında daha fazla yer almaları için pozitif ayrımcılık yapılmalı ve toplumun bir parçası olan engelli insanlarımıza her açıdan destek olunmalıdır. Son yıllarda yapılan düzenlemeler ile engellilerin yaşam kalitesinin yükseltilmesine çalışılmaktadır. Sosyal devlet, korunması ve sahiplenmesi gereken bu insanlarımıza daha çok sahip çıkmalıdır.

Engelliler için önemli haklar getirilmiştir. Çalışan engelliler için gelir vergisi indirimi ve prim teşviki, 2022 engelli aylığı, evde bakım parası önemli kazanımlardır. Diğer taraftan ÖTV, MTV, KDV ve Gümrük vergilerinde sağlanan avantajlar ile engelli insanlarımıza destek olunmaktadır. Belediye Meclislerinde alınan kararlar gereğince, engelli bireyler için toplu taşıma araçlarından ücretsiz seyahat veya indirim sağlanmakta ve su faturalarında indirimle gidilmektedir. Ulaşım araçları olan Devlet Demiryolları, THY ve Türkiye Denizcilik İşletmelerine ait seferlerinde indirimler yapılarak engellilere destek olunmaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre, hem özel sektörde hem de kamuda engelli istihdam zorunluluğı bulunuyor. İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalışan özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli işçi çalıştırmakla yükümlüdür. Bu kapsamda olan kamu ve özel kesim işyerlerinde kontenjanlar doldurulmalıdır.

Engelli insanlarımızın çalışma hayatında yer almasına ve emeklilik haklarını elde etmelerine yardımcı olunmalıdır. Yüzde 40 ve üzeri engelli olanlara vergi indirimi hakkı tanınmış, bu kapsamda olanların daha erken emekli olmaktadır. Engelli ve malulen emeklilikte yaş koşulunun aranmaması, erken emekli olmak için önemli bir avantaj olmaktadır. Engelli aylığına hak kazanmak için işe giriş tarihlerine göre 3600'den başlayan kademeli prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresi aranmaktadır. Malulen emeklilik için en az on yıldan beri sigortalı olmak ve 1800 gün prim ödenmesi koşulu aranmaktadır.

Toplumda sosyal barışın ve dayanışmanın sürdürülmesi, ekonomik açıdan zor durumda olan insanlarımıza sahip çıkmakla sağlanır. Devletimiz ile birlikte işverenlerimiz de bu kapsamda olan insanlarımıza daha çok sahip çıkmalıdır. Paylaşmak ve yardımlaşmak, devleti ve milleti kaynaştıran ve mutlu eden bir değer olarak görülmelidir.

EŞİTLİK, SOSYAL GÜVENLİĞİN TEMEL KURALIDIR...

Anayasamızın 60. maddesinde sosyal güvenlik korunması ve erişilmesi gereken temel bir hak olarak öngörülmüştür. Ülkemiz, sosyal güvenlik haklarının sağlanmasında önemli bir uygulama tecrübesinin olmasına rağmen, sistemin yönetilmesinde norm ve standart birliğini oluşturamamış, hedeflerin çok gerisinde kalmıştır. En önemli hedef olan, emekli aylığına hak kazanma koşullarında ve emekli aylıklarının hesaplanmasında eşitlik sağlanamamıştır. Üç ayrı sosyal güvenlik kurulu olan SSK, Emekli Sandığı ve BAĞ-KUR kapsamında emekli olanların mevzuatlarının farklı olması, aylıklarında da farklılığı getirmiştir.

Emekli aylıklarında eşitliği koruyan Emekli Sandığı Kanunudur. Bunun nedeni ise, sistemin uygulanmasında derece/kademe ve gösterge değerlerinin esas alınarak emekli aylıklarının hesaplanmasıdır. Derecesi/kademesi ve göstergeleri aynı olanların 30 yıl önce veya 30 yıl sonra emekli olduklarında, emekli aylıklarında eşitlik korunmuştur.

SSK ve BAĞ-KUR kapsamında çalışan sigortalıların mevzuatlarında değişiklik yapılması ve özellikle de 4/a sigortalıları için 2000 öncesinde uygulanan gösterge sisteminin ve BAĞ-KUR'da uygulanan basamak sisteminin 1 Ekim 2008 itibariyle kaldırılması, emekli aylıklarında farklılığı artıran değişiklikler olmuştur.

2000 öncesinde SSK'lılara uygulanan gösterge sistemiyle eşitliğin sağlanmasına çalışılmış, bazı düzenlemeler nedeniyle tam bir eşitlik oluşturulamamıştır. Türkiye Emekliler Derneğı'nin mücadelesiyle 2000 öncesi emekliler arasında eşitliği sağlayan 6283 sayılı Kanun çıkarılmış ve 1 Ocak 2013 itibariyle gösterge değeri ve prim ödeme gün sayısı eşit

olanların emekli aylıklarında eşitlik sağlanmıştır. Emegi geçenlere teşekkür ediyoruz. 2000 sonrasında emekli olan SSK emeklilerinin intibaklarının yapılmaması eksik kalmış ve aynı çatı altında olan emekliler arasında eşitlik kurulamamıştır. Bu nedenle, 2000 sonrasında emekli olan SSK emeklilerinin intibakları yapılmalı ve emekli aylıklarında eşitlik sağlanmalıdır.

Benzer eşitsizlik, BAĞ-KUR kapsamında olan emekliler içinde geçerlidir. 1 Ekim 2008 sonrasında emekli olan SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin aylıkları, çalışan dönemde yürürlükte olan kanun hükümlerine göre karma sisteme göre hesaplanması, emekli aylıklarında önemli kayıplara neden olmaktadır. Karma sistem, eşitliği bozan bir uygulamaya dönüşmüştür. Bunun sonucu olarak, emekli aylıklardaki kayıpların giderek büyümesi karşısında Hükümet Şubat 2019 itibariyle en az aylık ödemesini 1.000 TL, Nisan 2020 itibariyle de en az aylık ödemesini 1.500 TL'ye yükseltmiştir.

Bu tür düzenlemeler sorunu esastan çözmeye yetmemektedir. Bu nedenle, sigorta mevzuatımızda bütünlüğü koruyacak ve emekli aylıklarında eşitliği sağlayacak değişikliklere gidilmelidir. Bunun araçları ne olmalı? Emekli Sandığı Kanunu ve 2000 öncesinde uygulanan 506 sayılı Kanun hükümleri örnek alınarak, gösterge sistemine geçilmelidir.

Bugün yaşanan sorunların kaynağını sistemsizlik oluşturmaktadır. Sigortalıların hizmetleri ve prim kazançları üzerinden derece/kademesi olan gösterge sistemi oluşturulmalıdır. Bu sisteme geçildiğinde, çalışanları tedirgin eden emekli aylıklarında düşme endişesi de ortadan kalkacaktır. Prim kazançları ve prim ödeme gün sayıları eşit olanların, emekli olunma tarihlerine bakılmaksızın emekli aylıkları da eşit olacaktır. Bunun bir diğer adı da intibaktır.

**Ömer
KURNAZ**

**Genel
Mali
Sekreter**

**Tarsus
Şube
Başkanı**

www.tuedtarsus.org.tr

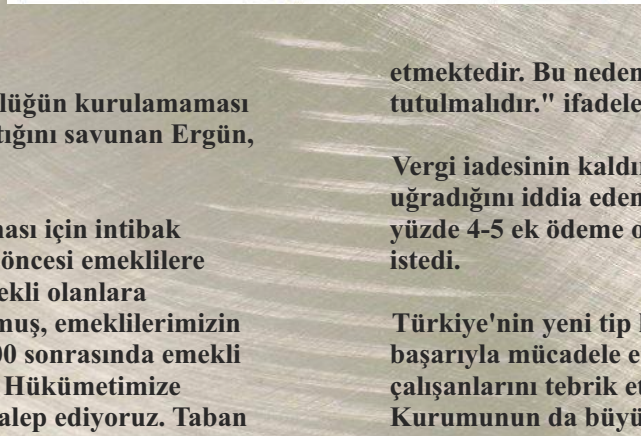
Emeklilerden 'intibak' ve 'katkı payı muafiyeti' talebi

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Genel Başkanı Kazım Ergün, Sosyal Güvenlik Haftası nedeniyle yaptığı yazılı açıklamada, emeklilerin sorunlarına ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Emekliliğin çalışma hayatının sonunda elde edilen, kutsal bir hak olduğunu belirten Ergün, "Anayasamızda emeklilik ve sağlık gibi temel insan hakları güvence altına alınmasına rağmen sosyal güvenlik mevzuatında yapılan değişiklikler, emekli aylığına hak kazanma koşullarında ve emekli aylıklarının hesaplanmasında dönemsel eşitsizliklere neden olmuştur." değerlendirmesini yaptı.

Aylıkların hesaplanmasında bir bütünlüğün kurulamaması nedeniyle emekli aylıklarının farklılaştığını savunan Ergün, şunları kaydetti:

"Emekli aylıklarında eşitliğin sağlanması için intibak yapılmalıdır. 6283 sayılı kanunla 2000 öncesi emeklilere yapılan intibakın, 2000 sonrasında emekli olanlara uygulanmaması önemli bir eksiklik olmuş, emeklilerimizin büyük bir kısmı mağdur kalmıştır. 2000 sonrasında emekli olanların intibaklarının yapılması için Hükümetimize çağrımızı bir kez daha tekrarlıyoruz ve talep ediyoruz. Taban

emekli aylığı hesaplanma sistemi yeniden belirlenmelidir."

"Taban emekli aylığı asgari ücret seviyesine yükseltilmeli" SSK ve Bağ-Kur sigortalılarının taban emekli aylıklarının asgari ücret seviyesine yükseltilmesini talep eden Ergün, "Nisan 2020 itibarıyla 1500 liraya yükseltilen en az emekli aylığı uygulaması, olumlu bir gelişme olmakla beraber yeterli bir düzenleme olmamıştır. Burada yapılan iyileştirme önemli olmakla birlikte, emekli zamlarının da belirlenen taban aylıkların üzerine yapılması sağlanmalıdır. Katkı payları, emeklilerimizin ödeme gücünü zorlamakta ve sağlık hakkını riske

etmektedir. Bu nedenle, katkı paylarından emekliler muaf tutulmalıdır." ifadelerini kullandı.

Vergi iadesinin kaldırılmasıyla emekliliklerin hak kaybına uğradığını iddia eden Ergün, vergi iadesi yerine getirilen yüzde 4-5 ek ödeme oranlarının, yüzde 8-10'a yükseltilmesini istedi.

Türkiye'nin yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını ile başarıyla mücadele ettiğini kaydeden Ergün, tüm sağlık çalışanlarını tebrik etti. Ergün, bu süreçte Sosyal Güvenlik Kurumunun da büyük özveriyle çalıştığını vurguladı.

TÜİK ile Vatandaşın Enflasyonu arasındaki fark artıyor...

Mayıs ayı enflasyon rakamlarının açıklanması üzerine emeklimedya.com'a bir değerlendirme yapan Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Etimesgut Şube Başkanımız Turabi AKGÜL; "TÜİK'in Enflasyonu İle Vatandaşın Enflasyonu birbirini tutmuyor" dedi.

Mayıs ayı enflasyonunun bir önceki aya göre 1,36, bir önceki yılın aynı ayına göre ise Yüzde 11,39 oranında açıklanması üzerine emekli.com'a bir değerlendirme yapan Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Etimesgut Şube Başkanı Turabi AKGÜL; "TÜİK Hayal aleminde yaşıyor ancak, rüyadan bir an evvel uyanmalıdır" dedi.

TÜİK'in enflasyonu ile vatandaşın enflasyonu arasındaki farkın gün geçtikçe arttığını ifade eden AKGÜL; "TÜİK tatlı bir rüya görmektedir. TÜİK'in hayal ettiği enflasyon ile vatandaşın çarşıda pazarda hissettiği enflasyon arasında dağlar kadar fark vardır" dedi.

"TÜİK bu tatlı rüyadan bir an evvel uyanmalı ve halkın gerçekleriyle yüzleşmelidir" diyen Turabi AKGÜL; "Tüm dünyada olduğu gibi ülkemiz de olağanüstü bir süreçten geçmektedir. Özellikle pandemi döneminde halkın ihtiyaçları ve buna bağlı olarak harcama kalemleri değişmiştir. Pandemi nedeniyle ulaşımın durma noktasına geldiği ve buna bağlı olarak tüm dünyada akaryakıt fiyatlarının rekor düzeyde düştüğünü 'sağır sultan' bile duymuşken TÜİK'in enflasyon sepetinin yüzde 15,62'si ulaşım harcamalarından oluşmaktadır. Yine pandemi döneminde eve kapanan halkın sadece gıda ve temizlik harcamalarına yöneldiği bir dönemde gıda harcamalarının enflasyon hesaplamalarındaki payı önceden olduğu gibi Yüzde 22,77 ile sınırlı kalmıştır. Aynı süreçte halkın bütçesinde önemli bir karadelik oluşturan temizlik ve hijyen ürünleri enflasyon sepetinde kendine yer bulamamış ve enflasyon hesaplamalarına dahil edilmemiştir. Yaklaşık üç aydır kapalı olan eğlence mekanlarına

rağmen alkollü içeceklerin enflasyon hesaplamalarındaki oranı da yüzde 6.06 dır.

MEMURLAR VE EMEKLİLER SÜKUT-U HAYALE UĞRAMIŞTIR

Normal bir zamanda bile halkın harcama gruplarıyla alakası olmayan enflasyon sepetinin, halkın harcama kalemlerinin gıda ve temizlik ürünlerine yöneldiği bariz bir şekilde ortada iken enflasyon sepetinde güncelleme yapılmamış olması bile enflasyon rakamlarının gerçeği yansıtmadığının açık bir göstergesidir. Hal böyle iken 2020 yılı başlarında güncellenen enflasyon sepetinden Aspiratör ve Fotoğraf Makinasını çıkartıp onun yerine davlumbaz ve çocuk taytını sepete dahil eden TÜİK'in enflasyon verilerinin hiçbir güvenilirliği kalmamıştır. TÜİK'in enflasyonu halkın hissettiği enflasyonun oranının üçte biri kadar olmadığını ifade eden Turabi AKGÜL açıklamasının sonunda; "TÜİK'in enflasyon verileri yılın ikinci yarısında enflasyon farkı almayı bekleyen memur ve emeklileri, yine yılın ikinci yarısında enflasyon oranında zam alacak SSK ve BAĞ-KUR emeklilerini sükut-u hayale uğratmıştır" dedi.

BUCA Şubemizden Sosyal Dayanışma Örneği

Buca Şube Yönetim Kurulu Üyemiz Cemal Alkan, geleneksel hale getirdiği ramazan yardımlaşmasını, pandemiye rağmen sürdürdü.

Mağdur durumdaki üyelerimizin yüzünü güldüren bu sosyal dayanışma örneği için katkı sağlayanlara şükranlarını sunan Cemal

Alkan, yardım paketlerini hijyen şartları altında tek tek kendisi hazırladı. Alkan konuya ilişkin yaptığı açıklamada; "Yardım paketleri için desteklerini esirgemeyen hayırsever işadamları; Ahmet Tekin, Fesi Aydın, Kadir Banaz, Salih Aslan'a ve zekatlarıyla katkıda bulunan (Fethiye, Süleyman, İbrahim, Fatih, Ramazan) hemşehrilerimize, yine ürünlerin hijyen koşullarında depolanmasında ve paketlenmesinde yardımlarını esirgemeyen Turgay Hiçyılmaz'a üyelerimiz adına sonsuz teşekkürlerimizi sunuyorum. Allah hepsinin yardımlarını kabul buyursun" dedi.

Batman Şubemizden Maske Hizmeti

TÜED Batman Şubemiz, vatandaşlarımıza 2 bin adet maske dağıtımını gerçekleştirdi. Şube Başkanımız Hüseyin Ekmen konuya ilişkin açıklamasında şunları söyledi:

"Koronavirüs'e karşı geniş kapsamlı önlemler almamız gereken günlerdeyiz. Bu kapsamlı önlemlerin başında da maske kullanımı gelmektedir. Toplum sağlığımız için, dışarıya çıktığımız ilk andan itibaren maske kullanımını yerine getirmemiz gerekmektedir. Türkiye Emekliler Derneği Batman Şubesi olarak, bu bilinci vatandaşlarımıza aşlamak görevini yerine getirmek amacıyla 2 bin adet maske dağıtımını gerçekleştirdik. Bizler risk grubunda olan insanlarız. Bu yüzden kendimizi korumayı öğrenmeliyiz."

ŞİŞLİ ŞUBEMİZDEN SAĞLIK HİZMETLERİNDE İNDİRİM ANLAŞMALARI

Şişli Şube Başkanlığımız, üyelerimizin bütçelerine katkı sağlamak ve kaliteli sağlık hizmetlerine öncelikli erişimlerini temin etmek amacıyla, dört seçkin sağlık kuruluşuyla indirim anlaşması imzaladı. Konuya ilişkin bir değerlendirme yapan Şişli Şube Başkanımız Mustafa Kahya, emeklilerimizin yaşları itibarıyla en çok ihtiyaç duyduğu kuruluşların, sağlık hizmeti temin eden kuruluşlar olduğuna dikkat çekerek; "Üyelerimizin bu hizmetlere çok daha uygun fiyatlarla ve öncelikli olarak ulaşabilmesi maksadıyla bu anlaşmaları imzaladık. Bu anlaşmalar, hem üyelerimiz için hem de bu seçkin kuruluşlarımız için hayırlı ve uğurlu olsun. Üyelerimiz, TÜED kimlik kartlarını göstermek

suretiyle bu imkanlara çok rahat erişebilecekler" dedi.

İşte Şişli Şubemizin üyeleri için imzaladığı indirim anlaşmaları:

1-Özel Okmeydanı Hastanesi ile ayakta tedavi için %20, yatarak tedaviler için %10 indirim anlaşması yapıldı.

2-Türk Kalp Vakfı Mütevelli heyet ve Yönetim Kurulu başkanı Kenan Güven ile %25 indirim anlaşması imza altına alındı. Her iki kurum için birinci derece yakınlar (anne, baba, eş, çocuk) dahildir.

3-Umut Ayak Bakım Merkezi ile %30 indirim anlaşması yapıldı.

4-Kolan Hastanesi'nden Uzman Dr. Başhekim Yrd. Gülbaran Esin ile görüşüldü. Muayenede %20, teşhis ve ameliyatlarda %15 indirim anlaşması sağlandı.

BAĞ-KUR Emeklileri Dosyası

TÜED
TÜRKİYE
EMEKLİLER DERNEĞİ
ARAŞTIRMA BÜROSU

BAĞ-KUR SİGORTALISI VE EMEKLİLERİNİN TALEPLERİ

Bağ-Kur sigortalılarını sosyal güvenlik kapsamına alan 1479 sayılı Kanun 14 Eylül 1971 yılında Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Bağ-Kur sigortalılığının ilk başlangıç tarihi 1 Ekim 1972 tarihi itibariyle başlatılmıştır.

SSK ve Emekli sandığı sigortalılarına göre geç gelmekle birlikte kendi adına bağımsız çalışan esnafımızın sosyal güvenlik kapsamına alınmasını çok değerli buluyoruz.

Kanunlar önemli olmakla birlikte bu haktan yararlanma olmadığı zaman gelecek güvencesi olan emekliliğe erişmekte zorlaşıyor.

Bağ-Kur sigortalılarının emekli aylığı koşulları kadınlar için 20 yıl, erkekler için 25 yıl prim ödenmesi kolay olmamaktadır. Kademeli bir yaş dağılımı kapsamında olanlar da, emeklilikte yaşa takılanlar arasındadır.

Kısmi aylığa hak kazanmada ise, 5400 gün prim koşulu ile birlikte kadınlar için 58, erkekler için 60 yaşından önce emekli olunamıyor.

Bunun nedenleri incelendiğinde, bir işyeri sahibi olmanın ve sigortalı çalıştırmanın maliyeti karşılanmadığı dönemlerde primlerin ödenmesinde büyük zorluklar yaşanmıştır.

Geleceğimizin güvencesi olan emeklilik hakkının elde edilmesi her bir esnafımızın hayalidir.

Şunu çok iyi biliyoruz. Sosyal güvenlik, aile bireylerini de koruyan çok evrensel ve değerli bir hakttır.

Düzenli bir kazanç olmadığı dönemlerde primler yatırılmamış ve emeklilik gibi kutsal bir hakka erişememiş yüzbinlerce işyeri sahibi insanımız vardır.

Buradan bir çağrı yapmak istiyorum. 1 Ekim 2008 öncesinde sigorta tescillerini yaptırmayan bir işyeri sahibi olanlar, vergi kaydına ve oda kaydına rağmen diledikleri zaman borçlanma hakkından yararlanamamıştır.

Bu kapsamda olanlara bir fırsat verilmeli ve geçmiş dönemlerde vergi ve oda kaydı olanlara borçlanma imkanı tanınmalıdır.

5510 Sayılı Kanun Çözüm Getirmedi

1 Ekim 2008 tarihi itibariyle Bağ-Kur sigortalılarının tescilleri otomatik olarak yapılmaktadır. Primler çoğu zaman ödenemediğinden, esnafımızın yarısından çoğu prim borçları ile karşılaşmıştır. Bazı yıllarda getirilen yapılandırılmadan yararlanamayan esnafımızın prim ödemeleri ile ilgili sigortalılıklarının silinmesi ve ihtiyaç duyulması durumunda tamamının borçlandırılması öngörülmüştür.

Önerimiz: Dondurulan veya silinen sigortalılık dönemlerin tamamının borçlanması yerine prim ihtiyacı kadar borçlanma tanınmalıdır.

Aylık Hesabı: 1 Ekim 2008 öncesinde 24 basamaktan primler alınmaktaydı ve bu sisteme göre emekli aylıkları hesaplanırken, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile birlikte emekli aylıklarının karma sisteme göre hesaplanması, emekli aylıklarında ciddi kayıplar görülmüştür.

Aylık bağlama oranı ve güncellenme katsayısında yapılan değişiklikler de emekli aylıklarını küçültmüştür.

Basamak sisteminin yeniden getirilmesini

talep ediyoruz.

Emekli aylıklarının hesaplanmasında 1 Ekim 2008 sonrası dönem için prim kazançlarının ortalamasının alınması yerine "basamak sistemi"ne dönülerek tek bir kriter üzerinden emekli aylıkları hesaplanmalıdır.

5510 sayılı Kanunla basamak sisteminin kaldırılması, doğru bir düzenleme olmamıştır. Basamak sistemi yükselme ve intibak demektir.

Taban Aylık: SSK'da olduğu gibi, BAĞ-KUR emeklilerinin de taban aylıkları asgari ücretle eşitlenmelidir.

Emekli Aylığı Artışı: Altı aylık tüfe oranına göre emekli aylıklarına yapılan zamların emeklileri korumadığını yaşıyoruz. Çarşı-pazar enflasyonu ile TÜİK'in enflasyonu öylesine farklı ki, tüfe sistemine göre emekli aylıklarına yapılan artış emeklilerimiz tarafından eleştirilmektedir.

Yeni bir artış sistemi getirilmelidir.

Seyyane zamlar ile birlikte büyümeden de emeklilere refah payı verilmelidir.

Seçilmiş Ücret ve Aylıklara İlişkin Bazı Göstergeler ve BAĞ-KUR Emeklilerinin Aylıkları

	2002 Aralık (TL)	2020 Ocak (TL)	Nominal Artış Oranı (2020 Ocak / 2002 Aralık) (%)	Reel Artış Oranı (12) (2020 Ocak / 2002 Aralık) (%)
En Düşük Memur Maaşı (1) (2)	392,0	3.516,5	797,2%	72,4%
En Yüksek Memur Maaşı (1) (2) (3)	3074,1	14.831,7	382,5%	-7,3%
Ortalama Memur Maaşı (1) (2)	577,9	4.108,8	611,0%	36,6%
Ortalama Kamu İşçisi Ücreti (4)	1012,0	5.684,5	461,7%	7,9%
Net Asgari Ücret (5)	184,3	2.324,7	1161,7%	142,4%
En Düşük SSK Emekli Aylığı (6) (7) (11)	257,0	2.030,2	690,0%	51,8%
Ortalama SSK Emekli Aylığı (6) (7) (11)	276,0	2.091,9	657,9%	45,6%
En Düşük Bağ-Kur Tarım Emekli Aylığı (6) (7) (8)	65,8	1.430,5	2073,2%	317,5%
Ortalama Bağ-Kur Tarım Emekli Aylığı (6) (7) (8)	110,4	1.645,5	1390,5%	186,3%
En Düşük Bağ-Kur Esnaf Emekli Aylığı (6) (7) (9)	150,0	1.836,5	1124,4%	135,2%
Ortalama Bağ-Kur Esnaf Emekli Aylığı (6) (7) (9)	261,0	2.170,2	731,5%	59,7%
En Düşük Emekli Sandığı Aylığı (6) (7)	376,5	2.332,2	519,4%	19,0%
Ortalama Emekli Sandığı Aylığı (6) (7)	502,0	2.899,6	477,6%	11,0%
Engelli Aylıkları (7)	24,5	766,9	3032,6%	501,8%
65 Yaş Aylığı (7)	24,5	640,7	2517,3%	402,8%
Muhtar Aylıkları	97,4	2.154,1	2112,5%	325,0%
Öğrenim Kredisi (10)	45,0	550,0	1122,2%	134,8%

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, TÜİK, TCMB

(1) Memur maaşlarının hesabında aile yardımı dikkate alınmış olup asgari geçim indirimi (2020 yılı Ocak ayı için 331,09 TL) dikkate alınmamıştır.

(2) 2002 yılı Ekim ayında bütün memurlara seyyane yapılan ödemeler 75 TL olarak dikkate alınmıştır.

(3) En yüksek memur maaşı olarak Başbakanlık Müsteşarının (2018 Temmuz sonrası İdari İşler Başkanının) maaşı dikkate alınmıştır.

(4) İşçi ücret artışlarında sadece genel artış ve seyyane artış oranları dikkate alınmış olup asgari geçim indirimi dikkate alınmamıştır.

(5) Net asgari ücret hesabında bekar çalışan için yapılan asgari geçim indirimi dikkate alınmamıştır.

(6) SSK, Bağ-Kur Tarım, Bağ-Kur Esnaf ve Emekli Sandığı emekli aylıkları, 2002 yılı Aralık ayındaki düzeyler esas alınarak yapılan artışlara göre güncellenmiştir.

(7) Vergi idaresi uygulaması yerine getirilen ek ödeme rakamları dahil edilmemiştir.

(8) Bağ-Kur Tarım emeklilerinde en düşük emekli aylığı için 1. basamak, ortalama emekli aylığı için 6. basamak dikkate alınmıştır.

(9) Bağ-Kur Esnaf emeklilerinde en düşük emekli aylığı için 1. basamak, ortalama emekli aylığı için 12. basamak dikkate alınmıştır.

(10) Öğrenim kredisinde her yılın ilk aylarında açıklanan öğrenim kredisi miktarı esas alınmıştır.

(11) 2013 yılından itibaren uygulamaya geçen intibak farkları dahil edilmemiştir.

(12) Reel artış oranlarının hesabında, TÜİK 1994 temel yılı TÜFE serisinin 2017 yılı sonrası için 2003 temel yılı TÜFE serisi artış oranlarına göre ileriye yürütülmüş hali kullanılmıştır.

Dondurulan veya silinen sigortalılık dönemlerin tamamının borçlanması yerine prim ihtiyacı kadar borçlanma tanınmalıdır...

Eski bakanlardan Hakan TARTAN;
Devletimiz Vefa grupları, yerel yönetimler,
ilgili bakanlıklar, sivil toplum örgütleri ve
özellikle Türkiye Emekliler Derneği kanalıyla
zorlukların üstesinden gelebilir.

65 yaş üstü için
ARTIK ÖZGÜRLÜK ZAMANI...
Bir eski bakan olarak
Büyüklerimize güveniyorum...

Eski Bakan Hakan Tartan: "Devletimiz Vefa grupları, yerel yönetimler, ilgili bakanlıklar, sivil toplum örgütleri ve özellikle Türkiye Emekliler Derneği kanalıyla zorlukların üstesinden gelebilir."

65 yaş üstü yurttaşlarımız için bir öneri paylaşmak istiyorum; Evde kal süreci artık bitmeli. Devletin Corona konusunda aldığı olumlu önlemler gerçekten değerli. Ama normalleşen yaşamda 65 yaş üstü yurttaşlarımıza da artık güvenmek zorundayız. Onlar kendi sağlıklarının bilincinde ve bu hastalığa karşı önlemleri zaten alıyorlar. Yasak, psikolojik ve bedensel travmalar yaratma noktasında. Örneğin; annem 'dükkanlar da açık olacak mı oğlum?' diye soruyor. Bir dükkana girip alışveriş yapmak istiyor gönlünce. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yapmış bir devlet adamı olarak;

sosyal devletin sorun yaşayacak düzeydeki yaşlılarımız için gerekli önlemleri alabileceğini düşünüyorum. Artık devlete, millete minnet duyduğumuz hizmetleri vermiş büyüklerimize de güvenme zamanı. Devletimiz Vefa grupları, yerel yönetimler, ilgili bakanlıklar, sivil toplum örgütleri ve özellikle Türkiye Emekliler Derneği kanalıyla zorlukların üstesinden gelebilir. Herkes normalleşip sokağa dökülürken, canlarımız eve hapis kalmaktan yoruldu. İşin bir de siyasi boyutu var; bu iş uzarsa TBMM çatısı altındaki 65 yaş üstü milletvekillerinin de ciddi bir eleştiri hedefi olabileceğini unutmayalım..

EMEKLİ DİYOR KI;

emeklinin **İNTİBAK** yasası,
derhal TBMM gündemine
alınmalıdır...

TÜİK'in enflasyon rakamları
emeklinin mutfağındaki yangını
yansıtmıyor...

yüzde 4-5 olan EK **ÖDEME**
oranları, yüzde 8-10'a
yükseltilmelidir...

Yazıcıoğlu: "Emekli çözüm bekliyor"

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Hukuk Danışmanımız Av.Cafer Tufan Yazıcıoğlu, özel bankaların "çalışan eksikliğini" gerekçe göstererek emekli maaşların evlere gönderilmediğini söylerken, emeklilere hafta içi izin verilmesi önerisinde bulundu. 65 yaş ve üzerindeki yurttaşlar ile kronik hastalara yönelik 21 Mart'ta sokağa çıkma kısıtlaması getirilmiş, bu yurttaşların eksikleri ise yakınları, komşuları ya da Vefa Sosyal Destek grupları aracılığı ile giderilmeye başlanmıştı. Ancak, kısıtlama nedeniyle sokağa çıkamayan ve bankaya gidemeyen emekliler, maaşlarını çekmekte sorun yaşıyor.

TÜED Hukuk Danışmanımız Yazıcıoğlu, derneğe konuya ilişkin çok sayıda şikayet geldiğini belirtirken, emekli maaşının ATM'lerden de çekilebileceğini ancak dışarı çıkamayan emeklilerin, maaşlarının çekilmesi için kartlarını başkasına vermekte çekinceli davrandığını kaydetti.

Yazıcıoğlu, "özel bankaların çalışan eksikliği gibi gerekçeler ile emeklilere elden ödeme yapmadığını" söyledi. Emekli maaşlarına yönelik verilecek promosyon için banka değiştiren ancak salgın nedeniyle taahhüt imzalamayan emeklilerin de bulunduğunu kaydeden Yazıcıoğlu, "Taahhüt imzalamadan maaş ve promosyon ödenecek ancak salgın nedeniyle bankaya gidemeyenler yine maaşlarını ve promosyonlarını alamıyor" dedi. Yazıcıoğlu, emekliler ile özel bankalar arasında yaşanan sorunun çözümü için Türkiye Bankalar Birliği'ne mektup yazdıklarını ve girişimde bulduklarını ancak dönüş almadıklarını kaydetti. Yazıcıoğlu, emekli maaşlarının çekilmesinde yaşanan sorunların çözülmesine ilişkin ise "Emeklilerimize hafta içinde bu işler için izin verilmesi düşüncesindeyiz" ifadelerini kullandı.

COVID-19'LA MÜCADELE SÜRECİNDE, ÜLKEMİZDE YAŞANAN GELİŞMELER

Covid-19 salgın döneminde ekonomik, sosyal ve hukuksal alanda yapılan değişikliklerle toplumsal dayanışma sağlanmaya çalışılmıştır. Devlet ve millet dayanışmasının etkin bir şekilde yürütülmesi için bütün kurumların ve kurulların işbirliği içinde çalışması hedeflenmelidir. Dünyayı da etkisi altına alan bu zorlu süreçten en az zararla çıkılması için istihdam korunmalı ve insanlarımız geleceğe güvenle bakmalıdır. Gelir kaybı yaşayan kesimlere ve yardıma muhtaç hanelere daha geniş destek paketleri açıklanmalı ve sosyal barışın, sosyal devlet uygulamalarıyla korunması hedeflenmelidir.

İLK BEŞ AY TÜFE ARTIŞI YÜZDE 4,57

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Mayıs Ayı tüfe artışı, yüzde 1.36 olarak hesaplandı. Mayıs 2020 itibarıyla en yüksek artışın yüzde 11,56 ile şehirlerarası otobüste yaşandı. İkinci yüksek artış ise, yüzde 9,45 benzinde görülmüştür. TÜİK tarafından yapılan hesaplamalarda 418 maddenin gruplandırılmasında belirlenen ağırlıklar, emeklilerimizin harcamalarında görülen artışların tüfe oranı içinde etkisini azaltmaktadır. Örneğin, TÜİK'in verilerinde emeklilerimizin harcamalarının ağırlığını oluşturan gıda maddelerinden; yumurta yüzde 10.98, mercimek yüzde 9.60, kuru fasulye yüzde 9.30, tavuk eti yüzde 6.32, ay çiçek yağı yüzde 3.80, bulgur yüzde 2.33 artmıştır. Emeklinin mutfağında görülen artışlar, genel enflasyon ile küçültülmesi sonucunda, bu uygulamadan en büyük zararı zamları tüfe oranına endeksliler görmektedir.

**ÇALIŞAN
EMEKLİLER
MAĞDUR
EDİLMEMELİ**

Kısa çalışma ve nakdi ücret desteğinden yararlandırılmayan çalışan emekliler “yeni istihdam paketinde değerlendirilmeli.” Çalışan emeklilerden kesilen yüzde 7,5 işverenlerden kesilen yüzde 24,5 olmak üzere toplam yüzde 32 oranında sosyal güvenlik destek priminin karşılığı verilmeli. İşsizlik sigortası fonu, istihdam teşviklerinin ve bazı yatırımların finansman kaynağı haline geldiği bir süreçte ücretsiz izine çıkarılan çalışan emekliler, nakdi ücret desteği kapsamına alınmalı ve işsizlik sigortası fonundan ödeme yapılmalıdır.

ÖZEL EMEKLİLİKTE İLK ADIM ATILDI

2019 Ekim ayında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan Sigortacılık, Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na (SEDDK) 24 Mayıs 2020 tarihinde atamalar yapılarak faaliyete başladı ve bu şekilde özel emeklilikte ilk adım da atılmış oldu. SEDDK Başkanlığına Türker Gürsoy, İkinci Başkanlığa Ali Ersoy; üyeliklere de Ender Şenol, Fatih Küçükcan getirildi.

Bu oluşum ve getirilmek istenen sistem ile birlikte “tamamlayıcı emekliliğin” geliştirilmesi ve özellikle de yeni işe girenlerin kıdem tazminatının özel emeklilik kapsamında entegre edilmesi hedeflenebilir. Kıdem tazminatı, işçilerin iş güvencesi özelliğini taşımaktadır. Kıdem tazminatında yapılmak istenen değişiklikler ile birlikte istihdam da zarar görür ve işten çıkarmalar artabilir. Kıdem tazminatına hak kazanmada aranan bir yıl çalışma koşulu kaldırıldığında, bütün işçilerin kıdem tazminatına erişmesi sağlanır. Özel emeklilik, çalışanların tercihine bırakılmalıdır.

KISA ÇALIŞMA VE ÜCRETSİZ İZİN SÜREÇLERİNDE YAPILAN ÖDEMELERDE EŞİTLİK SAĞLANMALI

Covid-19 nedeniyle ekonomik ve sosyal alandaki sorunları çözmeye bir araç olarak kullanılan kısa çalışma ve ücretsiz izin uygulamalarıyla, istihdamın korunması hedeflenmiştir. Her iki uygulamayla iş sözleşmeleri askıda olduğundan, çalışmayan işçilere kısa çalışma ödeneği ile nakdi ücret desteği verilmektedir. Kısa çalışma ödeneği, son 12 aydaki ücret ortalamalarından hesaplanırken, nakdi ücret desteğinin günlük 39,24 TL olarak ödenmesi, çalışmayan iki grup arasında eşitsizlik öngörmüştür. Nakdi ücret desteği, kısa çalışma ödemeleri ile eşitlenmeli ve bütünlük sağlanmalıdır. Yeni hazırlanan istihdam kalkını düzenlemesinde bu yönde değişikliğe gidilmelidir

COVID-19'LA MÜCADELE SÜRECİNDE, DÜNYADA YAŞANAN GELİŞMELER

COVID 19: ALMANYA

Almanya hükümeti, 2020 yılı sonuna kadar sosyal hizmetler ve refah için hizmet garantisi verdi.

Kısa süreli çalışma ödeneği almaya hak kazanan işçiler, diğer işlerde çalışırken ek kazanç elde edebilecekleri gibi kısa süreli çalışma ödeneğinden de yararlanabilecekler. Aynı zamanda, ek gelir sınırının yılda 6.300 Euro'dan, 44.590 Euro'ya yükseltildiği ülkede, bu iyileştirme yaşlılık aylığı alan emekliler için de geçerli.

COVID 19: FRANSA

Sosyal güvenlik önlemleri, COVID-19'un Fransa'daki sağlık, sosyal ve ekonomik etkilerini azaltmak için önemli bir rol oynadı. 16 Mart'ta acil sağlık durumu ilan edildiğinde, kapsamlı bir sosyal güvenlik müdahale paketi başlatıldı. Bu önlemlerin hızlı bir şekilde uygulanması, Fransız sosyal güvenlik kurumlarının duyarlı, uyarlanabilir ve esnek olmasını gerektiriyordu. Sonuç, kurumların nüfusun korunmasını sağlama konusundaki yüksek taahhüdünü ve çeşitli sosyal güvenlik dallarının acil durum önlemlerini uygulamak için nasıl birlikte çalışabileceğini gösterdi.

COVID 19: HOLLANDA

Salgının ekonomik etkisi nedeniyle bir mali önlem paketi açıklandı. Paket, önümüzdeki üç ay içinde yaklaşık 10-20 milyar Euro harcama tedbirlerini içeriyor. Buna ek olarak, şirketler vergi ödemelerini cezasız erteleyebiliyor.

Ayrıca, özellikle KOBİ kredileri için kamu garanti programları, en hassas şirketlerin likidite sorunlarını çözmeye yardımcı olmak için genişletildi. Bu programların toplam maliyeti talebe bağlı olacak.

COVID 19: İSPANYA

İspanya'da hükümet, COVID-19'un sağlığa, sosyal yaşama ve ekonomik hayata etkisini azaltmak için önemli sayıda sosyal güvenlik önlemini uygulamaya koydu. Sağlık sisteminin güçlendirilmesi, Sağlık Bakanlığı ve Özerk Topluluklara ek fonların aktarılması da dâhil olmak üzere kriz boyunca önemli tedbirler aldı. Bunun yanı sıra küçük ve orta ölçekli işletmelere ve serbest meslek sahiplerine sosyal güvenlik primlerini erteleme izni verildi. İşten çıkarmaları azaltmak ve işçileri işe almak için teşvik sağlamak önemli bir hükümet hedefi.

COVID 19: ARJANTİN

Arjantin Cumhuriyeti'nde COVID-19 krizine yanıt olarak bir dizi önemli önlem alındı. Bunlar arasında sosyal güvenlik yardımlarının finansal olarak desteklenmesi, kurumların dijital müşteri hizmetleri kanallarının güçlendirilmesi ve kayıtlı istihdamı desteklemeye ve sürdürmeye yönelik tedbirlerin başlatılması dikkat çekmekte.

COVID 19: ÇİN

Çin Halk Cumhuriyeti'nde sosyal güvenlik önlemleri, hükümetin COVID-19 bağlamında acil müdahalesinin önemli bir bileşeniydi. Sosyal güvenlik katkı ve yardımlarına ilişkin acil önlemler, işletmeler üzerindeki mali yükü hafifletmek, istihdam seviyelerini korumak, çalışanların ve vatandaşların temel geçim kaynaklarını garanti altına almak amacını taşıyor.

1970 - 2020

TÜED TARİHİNDEN SAYFALAR -V-

**KURUCU GENEL BAŞKAN SADI HEPER,
4-5 KASIM 1974 TARİHİNDEKİ 2. OLAĞAN GENEL KURULDA,
CEMİYETİN 4 YILDA GELDİĞİ NOKTAYI ANLATIR...**

Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti Kurucu Genel Başkanı Sadi Heper, teşkilatın dört yılda aldığı yolu ve bundan sonrası için belirlenen hedefleri 2. Dönem Faaliyet Raporu'nda açıklar. Genel kurulda okunan bu kapsamlı rapor sayesinde; hem dönemin Türkiye'sindeki yaşam şartlarını ve ekonomik-sosyal tabloyu öğrenmek, emeklilerin talep ve beklentilerini anlamak mümkün olmakta, hem de Cemiyet'in dört yıl gibi kısa bir süre içerisindeki yapılanmasına dair veriler elde etmek mümkün olmaktadır.

Bu kapsamlı raporda anlatıldığı şekliyle; Türkiye'nin çalışanları ve emeklileri için ve Cemiyet için 70'li yılların başındaki tablo şöyledir:

" Yurt sathında mevcut 200 Bin'i aşkın işçi emeklisi, malulü, dul ve yetimi temsil etmekle şeref duyan, Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti'nin büyük kongresine huzurlarıyla onur veren saygıdeğer misafirlerimizi, faziletli basın mensuplarımızı, kadirşinas TRT ve ajans muhabirlerini, kongremizi oluşturan ve zahmet ederek uzak beldelerden vazife şuuru ile hizmet aşkıyla gelmiş bulunan kıymetli şube başkanlarımızı ve delege arkadaşlarımızı, Genel Merkez Yönetim Kurulu olarak saygı ve muhabbetle selamlarız.

Muhterem delege arkadaşlarımız ! Bilindiği üzere; Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti Genel Merkezi'nin kuruluş yılı olan 1970'den bu yana bu ikinci kurultayımızdır. Kurultay çalışmalarımızda işçi emeklileri adına iyi ve faydalı kararlar alınmasını ve faaliyetlerin bütün Türk Milleti'ne hayırlı ve uğurlu olmasını, Ulu Tanrı'dan temenni ederiz.

Sevgili delegeler! İki yıldan beri, uhdemize tevdi ettiğiniz önemli vazifenin idraki içerisinde hizmette bulunuyoruz. Mevcut imkanları kullanarak işçi emeklileri camiasına faydalı olmak azim ve kararı ile çalıştık. Bu çalışmalarımızda, Yönetim Kurulu olarak evvela kendi vicdanımıza karşı sorumluluk hissi, sonra siz arkadaşlarımıza hesap vermenin mesuliyet duygusu ve nihayet kanun ve nizamların Cemiyet yöneticilerine yüklediği sorumluluğun şuur ve takdiri içerisinde olarak çalışmalarımızı sürdürmüş bulunuyoruz.

Değerli arkadaşlarımız! İşçi emeklileri arasında kolektif hayatın yenileşmesine ve terakkisine hizmeti gaye edinen Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti'nin evveliyatı, birçoklarınızın bildiği gibi 1965 yılında kurulmuş bulunan Askeri İşyerleri ve MKE Kurumu Emekli, Malul, Dul ve Yetimleri Cemiyeti'dir. Ankara Merkez,

Kırıkkale - Elmadağ ve Gölçük Şubeleriyle 1965 yılından 1970 yılına kadar tarihi vazife görmüş olan bu cemiyet küçümsenmeyecek hizmetlerde bulunmuştur. Bundan evvelki kongremizde ve Başkanlar Kurulu toplantılarımızda zaman zaman dile getirdiğimiz, tarihe mal edilmiş olan bu cemiyetin hizmetlerinden burada bahsedecek değiliz.

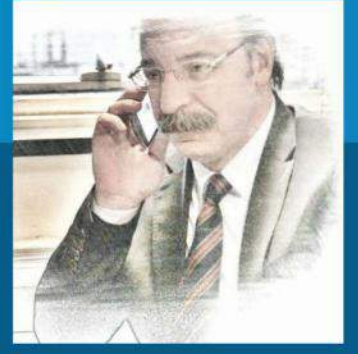
Yalnız, Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti Genel Merkezi'nin kurulmasına ve memleket sathında yaygın bulunan işçi emeklilerini manen bir çatı altında toplamaya vesile olması dolayısıyla adı geçen cemiyeti burada saygıyla anar, kurucularını ve hizmet görenlerini takdir ve hürmetle yad etmek isteriz.

Esas konumuz, Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti Genel Merkez ve Şubeleriyle birlikte, işçi emeklilerinin hak ve menfaatleriyle ilgili hususlarda gösterilen faaliyetler, yapılan hizmetler ve çözümlenmesi gereken sorunlardır.

İşçi Emeklileri, 1950'lerde memleket sosyal sınıfları arasında yavaş yavaş kendini göstermeye başlamış, 1960'larda varlığını hissettirecek bir miktara yükselmiştir. 1970'lerde ise, içinde bulunduğumuz (1974) içerisinde 250 Bin'e yaklaşan işçi emeklisi, malul, dul ve yetimi Sosyal Güvenlik Müessesesine bağlı bulunmaktadır. 1970'lerin ikinci yarısında, SSK'nın 25. yılını doldurmasıyla ve büyük bir ihtimalle 150 Bin kişi emekliye sevk edilecek, işçi emeklilerinin sayısı da 400 Bin ila 500 Bin gibi hatırı sayılır rakamlara yükselecektir. Devlet ve serbest sektör işyerlerinden emekliye sevk edilecek bu insan grubunun dert, dilek, temenni, arzu ve ihtiyaçları, Cemiyetimizin meşgalesi ve işi olacaktır. Bu itibarla, teşkilatlanma konusunu ön planda tutan yönetim

Mehmet Emin TANGÖREN
TÜED Basın Danışmanı

tuedbasin@gmail.com

emeklinin gündemi

kurulumuz, bu düşünceden hareketle mevcut maddi ve manevi imkanlarını seferber etmek suretiyle işçi emeklilerini teşkilatlandırmaya önem vermiş, gayret sarf etmiştir.

1974'DE ŞUBE SAYISI 40'A ULAŞIR...

Bundan evvelki kongremizde, sizlere arz ettiğimiz 26 Haziran 1972 tarihli birinci dönem Çalışma Raporu'nda; 20 tane şubemizin varlığından bahsedildiğini hatırlayanlarımız olacaktır. O günden bu güne kadar, yani 2 yıl içerisinde şube sayımız 20'den 40'a yükselmiş bulunmaktadır. Muhtelif il ve ilçe merkezlerinde bulunan şubelerimizin kuruluşunda, Şube Başkanlarımızın ve Mütessesbis Yönetim Kurulu Üyelerimizin, Genel Merkez Yönetim Kurulumuza yardımcı olduklarını, hizmet ve alakalarını esirgemeyerek çalıştıklarını burada anmak ve kendilerine teşekkür etmek isteriz. Biz, Genel Merkez Yönetim Kurulu olarak, şube miktarının çoğalmasını esaslı bir hizmet olarak görüyor ve bununla övünüyor ancak bu hususun gerçek takdirini sizlere bırakıyoruz. Vakıta, bir talep ve rica müessesesi olmaktan çok, teşkilatımızın giderek bir baskı grubu ve etki unsuru olarak taazzuv etmesi için keyfiyet kadar cemiyetin de önemine işaret etmek istiyoruz. Bundan sonra da teşkilatlanmaya her şart ve her imkan ölçüsü altında devam edilecektir ve edilmelidir kanısındayız.

SADI HEPER:

"Değerli arkadaşlarımız!

İşçi emeklileri arasında kolektif hayatın

yenileşmesine ve terakkisine hizmeti gaye edinen

Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti'nin evveliyatı,

birçoklarınızın bildiği gibi, 1965 yılında kurulmuş bulunan;

Askeri İşyerleri ve MKE Kurumu Emekli, Malul, Dul ve Yetimleri Cemiyeti'dir."

Dünyadaki Yaşlı İnsanların Neredeyse Yarisında Emekli Maaşı Yok

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün bir raporuna göre, dünyada emekli olabilen 65 yaşın üzerindeki tüm insanların neredeyse yarısı - %48'i - emekli maaşı almıyor ve %52'sinin ise aldıkları emekli maaşları yeterli olmamaktadır.

Dünyadaki yaşlı kadınların ve erkeklerin çoğunluğunun gelir güvenliği olmamakla birlikte, emekli olma hakları da yoktur ve genellikle mümkün olduğunca düşük ücretli ve güvencesiz koşullarda çalışmaya devam etmektedirler.

ILO politika belgesi "Yaşlılar için Sosyal Koruma: Temel politika eğilimleri ve istatistikler" gösteriyor ki, son yıllarda katkı sağlayan veya katkıda bulunmayan, vergi destekli sosyal emekliliklerden oluşan bir karışımla, birçok orta ve düşük gelirli ülke, emeklilik kapsamlarını hızla genişletmektedir.

Rapor 178 ülkedeki emeklilik sistemlerine bakıyor. 45'ten fazla ülkenin yüzde 90'lık emekli maaşı kapsamına ulaştığını ve yüzde 20'den fazla gelişmekte olan ülkenin evrensel emeklilik maaşını başardığını veya başarmaya yaklaştığını tespit etmektedir.

Kemer Sıkma Etkileri

Rapora göre, 2010 yılından itibaren kabul edilen mali pekiştirme politikaları yaşlılar için sosyal korumanın azalmasına yol açtı. Uyum önlemleri; sağlık ve diğer sosyal hizmetlerde kesintilerin yanı sıra emeklilik yaşını yükseltmek, sosyal yardımları azaltmak ve katkı oranlarını artırmak gibi emeklilik reformlarını da içermektedir.

Uzun vadeli kemer sıkma yükümlülüklerinin ortaya çıkması zaman alıyor. Azalan hane halkı gelir seviyeleri, iç tüketimin azalmasına ve ekonomik toparlanmanın yavaşlamasına yol açmaktadır. Gelecekteki emeklilerin 2050'ye kadar en az 14 Avrupa ülkesinde daha düşük emekli maaşları alacağı endişe verici bulunmaktadır.

Oluşacağı ön görülen her sorunun üzerinde durmak ve bu sorunlar yaklaşmadan önlemek ülke yöneticilerin halkına karşı borcudur. Bu yüzden her ülke bu sorunlara derhal odaklanmalı ve çözüm yolları aramalıdır.

COVID-19: Sosyal koruma kapsamı

ILO, gelecekteki krizi önlemek için gelişmekte olan ülkelerdeki sosyal koruma boşluklarını kapatmayı amaçlıyor. ILO, güçlendirilmiş ve kapsamlı sosyal koruma sistemleri ile COVID-19 gibi krizlerin etkisini azaltacağına işaret ediyor.

ILO'nun analizine göre COVID-19 krizi, gelişmekte olan ülkelerdeki sosyal koruma kapsamındaki yıkıcı boşlukları ortaya çıkardı. İyileşme ancak, gelecekteki krizler için müdahale önlemlerini kapsamlı sosyal koruma sistemlerine dönüştürebilirlerse sağlanacaktır. ILO tarafından yayınlanan iki makalede, sosyal korumadaki mevcut boşlukların iyileşme planlarını tehlikeye atabileceği, milyonlarca insanı yoksulluğa maruz bırakabileceği ve gelecekte ülkeleri benzer krizlerle başa çıkmada daha kötü etkileyebileceği konusunda uyarılar yapılıyor.

İlk makale, gelişmekte olan ülkelerde COVID-19 salgını ile mücadelede, kriz sırasında hastalık faydalarının sağlanması da dahil olmak üzere sosyal koruma önlemlerinin rolünü detaylı olarak ele almaktadır.

Gelişmekte olan ülkelerde COVID-19 salgınına sosyal koruma tepkilerini özet olarak, "kriz sırasında bireylere destek sağlamak için vazgeçilmez bir mekanizma" olarak tanımlanmaktadır.

Virüs zengin ve fakir arasında ayrımcılık yapmasa da etkileri son derece dengesizdir ve uygun fiyatlı, kaliteli, sağlık hizmetlerine erişim bir ölüm kalım meselesi haline gelmiştir.

Makale ayrıca politika yapımcıları COVID-19'a tekil bir odaklanmadan kaçınmaları konusunda uyarıyor. Çünkü bu durum sağlık sistemlerinin kullanılabilirliğini azaltabilir. Her gün insanları öldüren diğer hastalıklara odaklanılması da oldukça gerekli olduğuna dikkat çekiyor.

Makaledeki verilere göre, dünya nüfusunun yüzde 55'i - dört milyar kadar insan - sosyal sigorta veya sosyal yardım kapsamında değildir. Küresel olarak, işsizlerin sadece yüzde 20'si işsizlik ödeneği kapsamında ve bazı bölgelerde kapsam çok daha düşüktür.

İkinci makale ise, COVID-19 bağlamında ülke yanıtları ve politika hususları: Sosyal Koruma Gündemi kısa özeti, hastalık izni ve karantina sırasında hastalık faydalarını kapsamaktadır.

Makale, COVID-19 sağlık krizi kapsamındaki boşlukların iki konuda riskli durum öngördüğüne dikkat çekiyor ve uyarılar yapıyor. Birincisi, insanların hasta olduklarında veya kendilerini karantinaya almaları gerektiğinde çalışmaya zorlayabilecek işlerde çalışmaları, başkalarına bulaşma riskini artırabilir. İkinci olarak ise, ilgili gelir kaybı işçilerin ve ailelerinin kalıcı bir etki olabilecek yoksulluk riskini arttırmaktadır.

Makale, hastalık yardımı kapsamını ve yeterlilik boşluklarını kapatmak için kısa vadeli önlemler, bunun üç kat fayda sağlayacağına işaret ediyor. Halk sağlığının korunması, yoksulluğun önlenmesi ve insan haklarının sağlık ve sosyal güvenlik için desteklenmesi gerekmektedir. Önerilen tedbirler, standart olmayan ve kayıt dışı istihdamda, serbest meslek sahibi, göçmenler ve korunmasız gruplarda çalışan kadınlara ve erkeklere ulaşmaya özellikle dikkat edilerek, hastalık yardımı kapsamının herkes için genişletilmesini içermektedir.

COVID-19 krizi bir uyandırma çağrısı olarak düşünülmelidir. Sosyal koruma eksikliğinin sadece fakirleri etkilemediğini, göreceli olarak iyi geçinenlerin savunmasızlığını ortaya çıkarmıştır. Tıbbi masraflar ve gelir kaybı, onlarca yıl süren aile işlerini ve tasarruflarını kolayca yok edebiliyor.

Dünyanın dört bir yanından örnekler, sağlam ve kapsamlı sosyal koruma sistemlerine sahip ülkelerin bir krize yanıt vermek ve bunlardan kurtulmak için çok daha güçlü bir konumda olduklarını bir kez daha göstermektedir. Politika yapımcılar, gelecekteki krizlere hazırlıklı olmalı ve sosyal korumanın önemi ve topluma yatırım yapmanın aciliyeti konusunda daha duyarlı davranmalıdır.

**Dünyada;
emekli olabilen
65 yaşın üzerindeki
tüm insanların
neredeyse yarısı
(%48'i) emekli maaşı almıyor
ve %52'sinin ise
aldıkları emekli maaşları
yeterli olmuyor...**

Namık TAN
TÜED
Araştırma Müdürü

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU KÖŞESİ AYIN YORUMU

İŞSİZLİK SİGORTASI ÖDENEĞİ, KISA ÇALIŞMA VE NAKDİ ÜCRET DESTEĞİ SÜRELERİNE BORÇLANMA HAKKI GETİRİLMELİ

Emekli aylığına hak kazanma koşullarından olan prim ödeme gün sayısının yerine getirilmesi için istihdamda süreklilik büyük önem taşımaktadır. Sosyal güvenlik mevzuatımızda çalışılmayan dönemlere borçlanma imkanı öngörülmediğinden, prim ödeme koşulunun yerine getirilmesinde zorluklar yaşanmaktadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 41'inci maddesinde borçlanılacak süreler tek tek sayılmıştır. Borçlanılacak sürelerden bazıları, sigortalılık başlangıç tarihini geriye götürdüğünden, sigortalılara daha erken emekli olma şeklinde de avantaj sağlayabilmektedir.

5510 sayılı Kanununun 41. maddesinde tek tek sayılan borçlanma sürelerine aşağıda sıralanan üç başlık kapsama alınmalı ve kendi iradesi içinde işsiz kalan veya ücretsiz izine ayrılanların çalışmadıkları bu dönemlere uzun vadeli sigorta kolları (malullük, yaşlılık ve ölüm) primleri (emeklilik primleri) borçlanma imkanı getirilmelidir.

1. İşsizlik Sigortası Ödeneği: 4447 sayılı Kanunla, işten çıkarmalarda, gelir kaybını belli bir süre koruma adına işsizlik sigortası ödeneği verilmektedir. İşveren tarafından iş sözleşmesinin fesih edilmesi durumunda, son üç yılda 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan işçiler, işsizlik

sigortası ödeneğine hak kazanmaktadır. İşsizlik sigortası ödeneği süresi; 6, 8 ve 10 ay arasında değişmektedir.

2. Kısa Çalışma Ödeneği: 7226 sayılı Kanunla, koronavirüs döneminde ekonominin yaşadığı zorluklar karşısında iş yerindeki haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak en az üçte bir oranında azaltılması veya süreklilik koşulu aranmaksızın iş yerinde faaliyetin tamamen veya kısmen en az dört hafta süreyle durdurulması

hallerinde, son üç yılda 450 gün işsizlik sigortası primi ödemiş işçilerden 3 ay süreyle iş sözleşmeleri askıya alınanların (Cumhurbaşkanı tarafından 6 aya kadar uzatılabilmektedir) çalışmadıkları süreler için İŞKUR tarafından kısa çalışma ödeneği ödenmektedir.

3. Ücretsiz İzin Süreleri: 7244 sayılı Kanunla, 17/04/2020 tarihinden itibaren işverenleri tarafından ücretsiz izine çıkarılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler ile 15/03/2020 tarihinden sonra 4447/51. madde kapsamında iş sözleşmesi feshedilmiş olmasına rağmen işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçilere İŞKUR tarafından 3 ay süreyle (Cumhurbaşkanı tarafından 6 aya kadar uzatılabilmektedir) nakdi ücret desteği verilmektedir.

5510 sayılı Kanun'un
41. maddesi kapsamında
yer alan borçlanma
sürelerine;
işsizlik sigortası
ödeneği,
kısa çalışma ve
nakdi ücret desteği de
ilave edilmelidir.

Siz Sorun... Biz Cevaplayalım...

SORU: Yetim aylığı almaktayken evlendim ve tarafıma 24 aylık tutarında evlenme yardımı toplu para verildi. Daha sonra boşandım ve yetim aylığım yeniden bağlandı. Tekrar evlenmem durumunda evlenme yardımı alabilir miyim?

CEVAP: Çeyiz Yardımı Bir Defaya Mahsus Ödenmektedir: Evlenme yardımının diğer bir adı da çeyiz yardımı olarak kanunda yer almaktadır. Çeyiz yardımı, bir kereye mahsus olarak yetim aylığı almakta olan evlenen kız çocuklarına ödenmektedir. Mevzuatımızda, yetim aylığı almakta olan kız çocuklarının ikinci kez evlenmeleri durumunda çeyiz yardımı yapılmaz.

SORU: Engelli çocuğu olan çalışan bir anneyim. 2005 yılında işe girdim ve bu güne kadar ödediğim Bağ-Kur ve SSK'lı 5000 günün vardır. Şu an sigortalı olarak çalışmaktayım ve 870 günün hizmetim bulunmaktadır. Emekli olmam için önerilerinizi alabilir miyim?

CEVAP: Engelli Çocuğu Olan Kadın Sigortalılara Yıpranma Verilmektedir: Emekliliğiniz için önereceğimiz seçenek, 4/a statüsünden (SSK) emekli olmanızdır. Bunun için de, 870 gün olan sigortalı prim ödeme gününüzün 1260 gün ve üzerinde olması gerekir. 1 Ekim 2008 itibarıyla 5510 sayılı Kanun ile getirilen engelli çocuğu olan kadın çalışanlara prim ödeme gün sayısının ¼ oranında yıpranma hakkı tanınmış ve prim ödeme gün sayısına ilave edilen gün sayısı kadar yaştan da indirim yapılmaktadır. 2000 yılından sonra işe giren kadın sigortalıların yıpranma ile birlikte prim ödeme gün sayınızın 7000 güne

tamamlanması durumunda, normalde 58 olan yaş koşulunuzda üç yıl gibi bir indirim olabileceğinden, daha erken emekli olma imkanınız vardır.

SORU: 58 yaşındayım ve kadın sigortalı olarak 1890 günüm var. SGK yetkilileri emekli olmam için 4500 prim ödeme gün sayısı ve 25 yıl sigortalılık süresi koşulu yerine getirilmeden emekli olamayacağımı söylediler. Bu koşullar yerine getirilmediğinde ise, tarafıma toptan ödeme yapılacağı belirtildi. Ne yapmamızı tavsiye edersiniz?

CEVAP: Prim Toptan Ödenmesi: Elbette emekli olmanızı tavsiye ederiz. 2000 sonrasında işe girenlerin 25 yıl sigortalılık ve 4500 gün prim koşulu aranıyor. İkinci seçenek olarak da, 7000 gün prim ödenmesi gerekiyor. Emekli olma imkanı olmadığına ise, yaşlılık toptan ödeme adı altında prim iadesi yapılmaktadır. Toptan ödeme, emeklilik için yaş koşulunu yerine getirdiği halde prim ödeme gün sayısı ve/veya sigortalılık süresini tamamlayanlara aylık bağlanmadığından kendi adına yatırılan primlerin iadesi olarak tanımlanmaktadır. Sigortalının ölümü halinde, prim ödeme gün sayısı ve/veya sigortalılık süresi yetersiz olduğu için hak sahiplerine ölüm (dul-yetim) aylığı bağlanamaması durumunda hak sahiplerine de toptan ödeme yapılır. Toptan ödeme ile ilgili düzenlemeler 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 31 ve 36. Maddelerinde; kadınlar için 58, erkekler için 60 yaşını doldurduğu halde malullük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan sigortalılara toptan ödeme yapılacağı öngörülmektedir.

TÜRKİYE'DE YAŞLILIK TAHAYYÜLLERİ VE PRATİKLERİ ARAŞTIRMASI

Emeklilik ve Hayat Sigortası şirketi AvivaSA Sosyal sorumluluk Projesi olarak Yaşlılık Tahayyülleri ve Pratikleri Araştırması yaptı. Araştırmayla ülkemizde orta yaş ve yaşlı nüfusun; yaşlılığı nasıl tarif ettiği ve nasıl tahayyül ettiği gibi sorularla yaşlılık algısını ortaya koymayı, yaşlılık tecrübeleri gibi konulara odaklanarak, olgusal durumu tespit etme hedeflendi. Araştırma bulguları Türkiye'nin bireysel ve toplumsal olarak yaşlanmaya hazır olmadığını, üstelik demografik dönüşüme hazırlıksız yakalandığını gösteriyor. Türkiye'de insanlar uzun zaman sonra yaşlanacaklarını düşünüyor, gelecek için plan yapmıyorlar. İstenmeyen bir olgu olarak uzak geleceğe ötelenen yaşlılık fikri, yaşlı kavramı ile ilgili negatif algılarla da besleniyor. Güzelliklerden çok negatif yönler konuşuluyor. Tüm sonuçlar, yaşlılık alanında daha çok çalışma yapılması gerektiğini teyit ederken, ülkemizde bu alanda ilk çalışmalar başlatan Türkiye Emekliler Derneği'nin vizyon sahibi olarak doğru yolda ilerlediğini de teyit ediyor.

Ülkemizde herkes emekli olmak istiyor, fakat emekliliğe hazır değiller, emekli olduktan sonrasına dair tahayyülleri sınırlı. Emeklilikle ilgili en büyük endişe geçim sıkıntısı yaşama fikri. Emekli olmanın iyi yönü olarak daha fazla kendine vakit ayırabileceği görüşü öne çıkıyor. Ancak daha fazla vakit ile ne yapılacağına cevap verilemiyor. Yalnız kalma korkusu hakim. Yaşlı nüfusumuzun refah seviyesi düşük. Aktif yaşlanma için hiçbir spor ve fiziksel aktivite yapılmıyor. Akıllı telefon ve sosyal medyaya adapte olunmuş. Yaşlılar evde daha çok vakit geçiriyor, sosyal hayata daha az katılıyor. Hızla düşen doğum oranları, azalan ölüm oranları ve göç dinamikleri bizi yaşlı toplum yapıyor. 1950'li yıllarda her on kişiden sekizi kentlerde yaşıyor. Fransa'da yaşlı nüfusun oranının % 7'den % 14'e yükselmesi için 115 yıl geçti. Aynı süre İsveç'te 85 yıl içinde tamamlayacak. Dünyanın en hızlı yaşlanan toplumlarından birisiyiz. Doğumda beklenen ortalama yaşam süresi Türkiye'de 78 yıl, AB ortalaması 80,6 yıl.

Türkiye'de çocuk yoksulluğu % 25 ler düzeyindeyken, ikinci sırada % 17 düzeyi ile yaşlı yoksulluğu geliyor. Eşitsizlik, eşitsiz yaşlanmaya da neden oluyor. Gelire dayalı olarak ortaya çıkan yoksulluk ve kötü yaşam koşulları, eşitsiz yaşlanmanın tüm göstergelerini etkiliyor. Eşitsiz gelir dağılımı, kuşaklar arası çatışmaya yol açarken, bu kuşaklar arası dayanışmayı da engelliyor. Araştırmaya göre Türkiye'de her on haneden yedisinin borcu var. Türkiye'de her on haneden yedisi yılda bir hafta tatil yapma imkanına sahip değil. Daha fazla standart dışı, yani geçici mevsimlik ya da yarı zamanlı istihdam yoksulluğa neden oluyor. İş güvenliği hızla azalıyor, kazançlar düşüyor, bunlar gelecekte kuşaklar arası çatışmaya yol açacak. Hane halkı bileşimi değişmekte, hane halkları da yaşlanmaktadır. Çekirdek aile oranı süratle artış gösteriyor. Gelir açısından daha avantajlı konumda yer alanların, diğerlerinden daha sağlıklı, sağlıkta ortaya çıkan eşitsizliğin yoksullukla yakından ilgili olduğu tespit edilmiştir. Maddi yaşam koşullarındaki kısmi iyileşmeler toplumsal açıdan yaşam kalitesinin eş zamanlı arttığını göstermektedir.

Rapor, refah ve eğitim düzeyi düşük bir yaşlı nüfusumuz olduğu gerçeğini ortaya koyarken, yaşlı nüfusun henüz ayrı bir tüketici kategorisi olarak karşımıza çıkmadığı tespitinde

bulunuyor. Toplumdaki ekonomik dalgalanmaların etkisi nedeniyle tüm yaş grupları gelecekte umutsuz. 65 yaş üstü nüfusta on yıl öncesine göre maddi durumunun daha kötü olduğunu belirtenler fazla. Harcamalar artarken, birikimler azalıyor. Şükretme kültürünün etkileri ile 65 yaş ve üstünde iyimser yaklaşım görülüyor. Kredi kartı kullanımındaki yükseklik kayda değer. Yatırım araçlarının kullanım oranları düşük. Giyim alışverişi sıklığı yaşla birlikte düşerken, seyahat etme sıklığı da düşüyor. Ev eşyası tüketiminde sadece beyaz eşya alışverişi yaşla birlikte artıyor. 65 yaş ve üstü grubun sadece % 20'si otomobil sahibi, 50-64 yaşta bu oran % 40.

Ülkemizde emeklilerin yaş dağılımına baktığımızda % 45, 65 yaş ve üstü, % 44, 50-64 arası % 11 ise 35-49 yaş arasında. Emeklilerin % 71'i emekli olduktan sonra çalışmayı tamamen bırakmış. Yaşlılık için SGK emeklilik maaşı dışında bir plana rastlanmıyor. Toplum emekli olmaktan mutluluk duyuyor ve emekli olma düşüncesi onları heyecanlandırıyor. Emekli olabilecek yetişkinlerin yarısı, emekli olunca zaman geçirmekte zorlanmayacağı düşüncesinde. Yaşlanma ile ilgili kaygılar yüksek. Yaşlanmaktan korkuyorum ifadesine en çok 35-49 yaş grubu katılırken, yalnız ve kendini değersiz hissetme eğilimleri 65 yaş ve üstü grubunda daha yüksek. Yaşlılıkta evde vakit geçirme süresi artarken, kadınların neredeyse tamamının eve kapandıkları tespiti var, yaşlıların % 11'i yalnız yaşıyor. % 44 eşiyile birlikte yaşamaya devam ediyor, % 41'i geniş aile içinde. % 21'i çocuklarından maddi destek alıyor, % 26'sı çocuklarına destek veriyor. Ev işlerini kadınların üstlendiği açık, erkekler dışarıya ile ilişkili işlerle meşgul oluyor.

65 yaş ve üstü bireylerin sadece % 34'ü günlük işlerini zorluk çekmeden yapıyor. Çarşı, pazar, park ve yeşil alanlar tüm yaş gruplarının en çok vakit geçirdiği alanlar. 65 yaş ve üstünde bilgisayara sahip olma oranı % 8 iken, akıllı telefon oranı % 58. Facebook ve Whatsapp tüm yaşlarda en fazla ilgi gören sosyal medya uygulamaları. 50 yaşından itibaren internette işlem yapma oranları azalıyor, TV izleme oranı artıyor. Yaş arttıkça hareket azalıyor, obezite artıyor. Giyim, kişisel bakım ve temizliğe daha çok dikkat etme oranı en yüksek yaşlılarda. Yaş ilerledikçe tuz ve şeker tüketimi düşüyor. 65 yaş ve üstünde kronik rahatsızlıklar yaygın, onlara sağlanan toplu taşımada ücretsiz ulaşım imkanı veren uygulama, toplumun yaşlı algısını etkilemiş gözüküyor. Deneyim, bilgelik, aile uğraşlarına zaman ayırmak ve torun yaşlanma algısının pozitif kavramları. Bakıma muhtaç kalmak ve ekonomik özgürlüğe sahip olmamak tüm yaş gruplarının ortak endişesi. Yaşlılara yönelik ayrımcı tutumları yaşlıların kendileri de benimsiyor. Yaşlıların uğradığı ayrımcılıkların farkında olmadıkları görülüyor. Kendini özgüvende hisseden 35-49 yaş grubu. Kendini en çok güvende hissedenler 65 yaş üstü ancak yaşamdan en az mutlu ve memnun olanlar da onlar. Yaşlılarımız bakılması gereken bir toplumsal grup olarak algılanmaktadır.

Bu araştırmayı ve Türkiye Emekli Profili araştırmasını değerlendirip sorunlara çözüm üretmek için geç kalmamak gerekiyor.

